

Kys og kram i ren glædesrus til en svømmer over en god præstation ... hvad må træneren? **Etisk kodeks** Fysisk berøring af en svømmer under træning ... hvor går grænsen? Kæreste med en af sine svømmere ... hvad må træneren? Alvorlig samtale med en svømmer under fire øjne ... hvad må træneren? Invitér en svømmer med hjem for at slå eftermiddagstimerne ihjel før aftenpasset ... hvad må træneren?

Etisk kodeks

Dansk Svømmeunion ønsker med denne folder suppleret med små selvstændige videoklip, der foreligger på Dansk Svømmeunions hjemmeside, at give jeres svømmeklub et afsæt for en etisk drøftelse og stillingtagen vedrørende god og sund adfærd mellem klubbens ansatte/frivillige og de aktive – jeres medlemmer. Brug drøftelsen til at indkredse klubbens grundlæggende værdier og leveregler.

Fodnote: I folderen beskrives cases, hvor fokus er på træner/svømmer relationer. I stedet for træner kunne der ligeledes være tale om instruktør, holdleder eller anden funktion, hvor der indgår en form for autoritetsrolle.

Forord	2
Case 1	3
Sejrsknus og kropskontakt	4
Træneren som rollemodel	4
Hvordan sikres den gode relation mellem træner og svømmer?	4
Hvordan gribes emnet an?	5
Case 2	5
Case 3	6
Case 4	6
Case 5	7
Hvordan kommer klubben herfra videre i processen med at udarbejde eget værdigrundlag?	7
Implementering af værdigrundlaget	7
Kontakt	8

I Dansk Svømmeunion ved vi, at der blandt svømmetrænere hersker usikkerhed omkring, hvornår grænser i forhold til svømmere måske/måske ikke overskrides. Her er det klubledelsens ansvar at sikre, at der skabes gode og trygge rammer for såvel trænere som svømmere.

Spørgsmålet, jeres klub kunne stille sig selv, er:

Hvordan sikres en god relation mellem træner/svømmer, som ikke mistænkeliggør trænerens adfærd?

Ved at sætte ovennævnte spørgsmål til debat og i forlængelse heraf konkretisere og synliggøre hvad, der er jeres klubs holdning til, hvor grænserne går, får trænerstaben klarhed om hvad, der er sund, god og acceptabel adfærd. Det skaber tryghed blandt såvel trænere som svømmere.

Med trygge rammer skabes et værdifuldt fundament for et godt, udviklende og sundt miljø i jeres klub.

Case 1

Du er mandlig træner på 25 år. Du er til stævne med dine svømmere. Én af dine svømmere, en pige på 17 år, har netop præsteret en flot tid i bassinet. Længe har I sammen drøftet, hvordan netop denne tid skulle indhentes, så resultatet er kulminationen på ugers træning og slid. Du er begejstret på din svømmers vegne, så da hun træder op af bassinet, står du klar med kys og kram.

- Kender din svømmeklub til sådanne glædesudbrud fra trænerstaben?
- Tillader I med andre ord kys, kram og kærtegn mellem jeres trænere og svømmere?
- Måske gør I, måske gør I ikke. Måske ved I ikke rigtig, for måske har I aldrig forholdt jer aktivt til det i klubben.

Spørgsmålene til ovenstående lille case, kan være mange. Og svarene ligeså.

Træneren i ovennævnte case, som vi her forudsætter udelukkende har reelle hensigter om at rose sin svømmer for en god præstation, kan risikere ubevidst at krænke sin svømmer grundet ren og skær tankeløshed.

Dette kunne måske undgås, hvis træneren kendte sin klubs klare retningslinjer på området. Retningslinjer for god adfærd træner/svømmer imellem.

Sejrsknus og kropskontakt

Ildræt er at opleve og vise følelser. Her skal være plads til både sejrsknus, et klap på skulderen eller en trøstende omfavnelse. Kropslig kontakt er naturligt inden for idræt, for idræt handler jo om at bruge kroppen, mærke og beherske den.

I undervisningssammenhænge kan det være nødvendigt for træneren at hjælpe svømmeren med at lære at udføre bestemte bevægelser.

Frygten for beskyldninger om seksuelle overgreb skal ikke føre til, at træneren ikke tør røre ved sin svømmer.

Træneren som rollemodel

Men selvfølgelig er der grænser for kropskontakt. Berøring af skridt og bryster er aldrig acceptabelt. Smækkys på munden bør overlades til forældrene. Trænere skal holde sig fra det modsatte køns omklædningsrum.

Grænserne kan imidlertid være flydende. Derfor er det en god idé, at jeres klub diskuterer, hvor grænsen for kropskontakt går og finder frem til en etisk fællesnævner.

- Må en træner massere en svømmer i enerum?
- Må en træner kommentere sine svømmers fysiske udvikling?
- Må en træner fortælle frække og sjofle vittigheder til sine svømmere?

Træneren er rollemodel for sine svømmere og således autoritet og forbillede på samme tid. Derfor er det utroligt vigtigt, at træneren er sin rolle bevidst. Det er vigtigt, at jeres klub er opmærksom på de roller, jeres trænere varetager – ikke mindst den måde, hvorpå de taler og handler i forhold til svømmerne.

Hvordan sikres den gode relation mellem træner og svømmer?

Den bedste forebyggelse af ubehagelig mistænkeliggørelse og overgreb, som vi jo heller ikke må lukke øjnene for, finder sted, er et fælles værdigrundlag og et klima, hvor det i klubben er naturligt hele tiden at drøfte, om den enkelte eller klubben som sådan lever op til de fælles værdier.

Enhver klub har brug for løbende at drøfte, hvilke holdninger og værdier, der skal være bærende for klubben. Hvordan skal vi omgås hinanden? Hvilke forventninger og krav har vi til trænere og ledere? Hvilket samspil ønsker vi med forældrene?

I denne folder er der allerede skitseret en række spørgsmål, som jeres klub med fordel kunne stille sig selv. Af andre spørgsmål, som ville være oplagte at diskutere, kunne være:

- Hvordan taler I til hinanden i jeres svømmeklub?
- Skal en ny træner have eneansvar for sit hold fra dag ét?
- Har man i jeres svømmeklub pligt til at henvende sig hos bestyrelsen, hvis I hører rygter om overgreb eller selv fornemmer, at noget måske er galt?

Med besvarelse af denne folders mange spørgsmål, er din svømmeklub i fuld gang med at udarbejde klubbens eget værdigrundlag til gavn og glæde for alle. Et værdigrundlag, som bør synliggøres vidt og bredt, så alle har mulighed for at stifte bekendtskab med det.

Hvordan griber emnet an?

Har din svømmeklub ikke allerede en god og åben dialog om dette vigtige emne, kan følgende være en måde at gribe diskussionen an på.

Invitér klubbens trænere/instruktører/holdledere med flere til en klubaften under overskriften:

Hvordan sikrer vi i vores klub en god og tryk afdærd og relation mellem trænere/instruktører og svømmere, som ikke mistænkeliggør afdærd?

.....

Med udgangspunkt i en række cases kombineret med konkrete spørgsmål lægger vi op til en åben drøftelse om klubbens holdninger og standpunkter.

Benyt eksempelvis denne folders mange spørgsmål og find selv på flere.

Diskuter eventuelt casen, fra indledningen i denne folder. Endvidere følger nedenfor yderligere fire cases.

Endelig henvises til Dansk Svømmeunions hjemmeside, hvor små videoklip, der illustrerer denne folders fem cases, kan downloades til brug i forbindelse med en diskussion om emnet (videoklippene kan eventuelt overføres til klubbens egen hjemmeside). Videoklippene finder du på www.svoem.dk > Etisk kodeks > Video.

Fire yderligere cases til diskussion i din klub:

Case 2

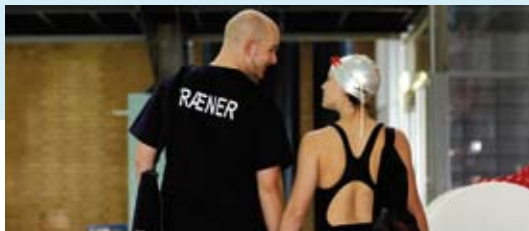
Du er mandlig træner på 26 år, som træner startspring med en pigesvømmer på 17 år. I forbindelse med dette berører du svømmeren på bagdelen.

- Er denne form for fysisk berøring i orden i jeres svømmeklub?
- Hvordan sikrer I, at jeres trænere ikke kommer til at overskride nogen fysisk berøringsgrænse?
- Har I, i jeres klub, præcist defineret, hvordan/hvor, en træner må berøre sine svømmere i forskellige træningsammenhænge?

Case 3

Du er mandlig træner på 20 år. På dit hold er der en pige på 17 år, som du er kæreste med. Det er ikke noget, I skjuler. I går eksempelvis hånd i hånd fra træningen.

- Tillader jeres klub at trænere/svømmere er kæreste med hinanden?
- Hvilken forskel vil det gøre, om svømmeren ikke er 17 år men derimod er fyldt 18 år?
- Der skal her henvises til Straffelovens paragraf 216 – 235:

Straffelovens paragraf 216-235 omhandler seksuelle overgreb mod børn og unge. Den seksuelle lavalder er i Danmark 15 år. Det er også strafbart at have sex med en ung under 18 år, hvis den unge er "betroet den voksne til undervisning eller opdragelse". I idrætssammenhæng er alle former for seksuel kontakt mellem trænere, ledere, instruktører og de børn under 18 år, som de træner, derfor helt uacceptabelt.

Case 4

Du er kvindelig træner på 22 år. Du har en pigesvømmer på 17 år, som netop er kommet op af bassinet. Du har besluttet at meddele svømmeren, at hun skal rykke et niveau ned. Du beder om en samtale i mødelokalet, så I under fire øjne kan få drøftet situationen. Pigen bliver ked af det, da du giver hende beskeden, men forstår budskabet. Du forsøger at være trøstende. Siger til hende, at det vil være bedre for hende at være med på et hold, hvor hun kommer mere til sin ret. Du afslutter samtalen med en fornemmelse af, at du har fået udtrykt dig på god og pædagogisk vis.

- Vil ovenstående case kunne finde sted i jeres svømmeklub?
- Er det i orden at tage en sådan svær samtale under fire øjne?
- Bør svære samtaler trænere og svømmere imellem finde sted, uden at der er en uvildig tredje part til stede?

Case 5

Du er mandlig træner på 25 år. Det er eftermiddag, og du er en smut i svømmehallen. Du bor i nabolaget og vil nu gå hjem et par timer, før du har et hold til træning. På vej ud af hallen møder du én af dine pigesvømmere på 17 år. Hun fortæller, at hendes cykel er punkteret og derfor ikke kan nå hjem før træning. Hun skal nu vente to timer i hallen. Du tilbyder hende, at hun kan gå med hjem til dig og sidde dér og læse lektier. Det takker hun ja til.

- Kunne ovenstående case finde sted i jeres svømmeklub?
- Er det i orden, at klubbens trænere inviterer en svømmer med hjem som i situationen ovenfor?
- Kunne man forestille sig, at episoden kunne sætte rygter i gang i klubben?

Hvordan kommer klubben herfra videre i processen med at udarbejde eget værdigrundlag?

Nedenfor følger et forslag til den videre proces.

- Nedsæt et lille udvalg, som noterer, hvad klubben bliver enige om på det fælles aftenmøde.
- Udvalget bearbejder og udformer et oplæg. Sæt eventuelt oplægget til høring i jeres klub.
- Oplægget overdrages til klubbens bestyrelse, som har mulighed for at vedtage det som klubbens værdigrundlag.

Implementering af værdigrundlaget

For at et værdigrundlag skal have nogen som helst betydning i klubben, er det afgørende, at alle klubbens afdelinger, hold og udvalg præsenteres for teksten, forholder sig til den og drøfter, hvad grundlaget i praksis betyder i relation til den enkelte frivilliges/ansattes arbejde og adfærd.

Svømmeklubber, som prioriterer at bruge tid på at blive enige om fælles værdier, forholder sig til dem – og ikke mindst efterlever dem i hverdagen, vil opleve, at mange praktiske udfordringer bliver lettere at løse. Kvaliteten øges og de positive sider af klublivet fremmes.

Klubbens og idrættens troværdighed styrkes, hvis I, som klub, tilkendegiver jeres holdninger og værdier i form af et sæt leveregler for hele klubbens virke, og jævnlige informerer svømmere og forældre herom.

Dansk Svømmeunion håber med denne folder og de dertil hørende videoklip på Dansk Svømmeunions hjemmeside at have motiveret jeres svømmeklub til at tage dette vigtige emne op.

Ønsker jeres klub eventuelt at få besøg af en af Dansk Svømmeunions konsulenter med henblik på assistance i forbindelse med en temaaften i klubben eller den videre arbejdsproces, er I velkomne til at kontakte Dansk Svømmeunion herom.

Se videoklippene på www.svoem.dk > Etisk kodeks > Video.

Folder og videoklip er udarbejdet med støtte fra Danmarks Idræts-Forbund og Team Danmark.

